

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k 50 f

HIRDETÉSEK
A hirdetés első sorát egy sorra 20 fillér
a további soroké pedig 15 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, szeptember 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Egy serdülő nagyváros történetéből.
- Székelly nagygyűlés Aradon.
- A cselédtörvény.
- Dráma az utcán.
- A fürdőhelyek divatja.
- Aradi vasutasok Kossuth Ferencnek.
- A szoknyás betörő.
- Polónyi a kormány ellen.
- Mibe kerül egy korona?
- Haláltánc.
- Nincs pénz!
- A bajai főnyeremény.
- Az udvar a szocialdemokraták ellen.

Egy kezdő nagyváros történetéből

Arad, augusztus 31.

„Rettet Euch, es kommt die civilisation!“ — Marokkóban, a Simplicissimus szatirája szerint, ez a vészkiáltás vijjog. Bugnak a Drude tábornok ágyui: véres, formátlan emberdarabok torlaszolja el a casablancái utcákat. A francia legionáriusok sortüze irtja a bennszülötteket: jaj, jaj, jön a civilizáció.

Mi pedig, akik egy poshadt, álmos nyár végén, kevésbé harcias állapotok között élünk, apró ügyekre, házi bajokra kuporgatván és pazarolván a közérdeklődést, az ősz első hüvös izenetére hasonló rémületbe esünk, mint a burnuszos arabok. Minden úgy van még, amint tegnap, a házak és az emberek ugyanazok; és

mégis, valami rendkívülit érzünk. Vigyázunk, — kezdünk nagyváros lenni!

*

A paraszt, a mesterember, akkor kezd urrá lenni, amikor leszokik a takarékos-ságról. A fősvénykedés, krajcároskodás nem illik be a művelődés hullámaiba. Mindnyájan hirdetjük a parancsot, amelyet Mózes, ha ma élne, belészurna a tiz közé: „ne pazarolj!“ A valóságban azonban mindenkitől elvárjuk a pazarlást. Csakhogy elnevezzük azt a társadalmi kötelezettségeknek, a műveltséggel járó fokozott szükségleteknek. Pedig a műveltség meglenne anélkül is, hogy angol szövetbe járjunk, s a társadalomnak nem ártunk vele, ha nem nyaralunk. Mégis a közmegevetés éri azt, aki nem költekezik. „Emeletes háza van és sohase jár kávéházba!“ Szerencse, hogy az ilyenek mind kevesebben vannak. És az emel ki bennünket leginkább a balkáni földből Európához, hogy nem smucig a magyar.

A parasztváros, a nyárspolgár-fészek pedig akkor kezd nagyvárossá nőni, amikor nyomora, adóssága és bűnei vannak. Az üzleti életében a rozsdás cégtáblákat aranybetűs firmák váltják fel; csakhogy az öreg táblák alatt a százados multu, nehéz és biztos boltok voltak, a ragyogó cégek alatt pedig igen sokszor levegőbe épített vállalkozás próbál szerencsét. Az

ipari patriciusok helyett váltók közt evic-kelő, gondokban járó mesterek. Az anyagi függetlenség polcán járó tisztviselők helyén konverziótól konverzióig élő hivatalnokok. A vasárnaponként kiöltözködő, az utcasarkok derült társalgóiban gyülekező kispolgárok, parasztok helyett proletárok, nyomorgók. És valamennyien öntudatlanul uszunk a könnyelműségbe; hiszen e nélkül nem lehetnénk nagyváros. És panaszközött is szinte hivalkodunk a nyomorral, ezzel az egyre jobban nagyvárosiasodó nyomorral. Vajjon nem inkább Budapestet irigyeljük, a szénhiányért, mint például az elmaradott Szászvárost, ahol minden háztulajdonosnak a várostól négy öl ingyen fa jár ki?

Ez még nem elég a finomodáshoz. Beletanultunk a léhaságokba, az erkölcsatlenségekbe. Ha nem volnának bakkarajaink, ha az uraink nem tartanának a legnagyobb nyilvánossággal szeretőket, ha nem üznénk orfeum-kultuszt s egyéb, botrányokra alkalmas dolgokat: lehetne mondani, hogy a nagyvárosiasságban mindjárt Pest után következünk?

A mi költekezésünk, akár a budapesti emberé, nem csuczosodik ki zajosabb eseményekben. Lassu, állandó elvérézés ez a pazarlás, amely annyira megsokkottá vált előttünk, hogy utóbb egyszerű életnek hisszük. Ez már ugynevezett szolidaritás. A nagyobb, kirugó költekezést —

A hétről.

I.

A közös konyha.

Mint hóhéher selyem a kormot,
Én egy köszöntöm

A nagybecskereki reformot.

Másnak hozsánnát korg a gyomra,
S a közös konyha
Nekem nincsen a gusztusomra.

Igaz, eszmének nem utolsó;
És még se izgat,
S nem lelkesít, hogy olyan olcsó

Rossz lesz, mikor ezt ide hozzák
S minden családnak
A közös konyha adja kosztját.

Ha a legjobb étket is adja,
De véle elvész
A házasséletnek zamatja.

Mézeshétnek ez lesz a veszte,
Hisz eddig azt a
Kozmás leveske fűszerezte.

Gondol-e rád kis feleséged,
Arról tudtad meg:
A rántás, hogyha odaégett.

A lánynézőn — ez is nagy próza, —
A levest, nincsen,
A ki szerelmesen beszózza.

Hideg tűzhely fogadja zordul
A poétát is,
A konyhára hogyha befordul.

S a kaszárnyákban keseregnek:
A közös konyha
Nagy baja, hej' a hadseregnek.

Ki fog derülni fokról-fokra
A közös konyhán
Nem telik baka-adagokra.

Este, a kaput, hogyha zárják,
Izes falattal
Nem várhatja Borcsa huszárját.

S a katona ahhoz van szokva:
Ki tehet arról:
Csak úgy szeret, ha jól van lakva.

Bizony, akárhogy is gyuladnak,
A közös konyha
Orgyilkosa a hangulatnak.

Első falattal, mit lenyelnek
A közös konyhán, —
Megeszik az igaz szerelmet.

II.

Az embergép.

A gép-ember nagyszerű,
Mit se tesz magátul,
Mozdulatját srófokon
Dirigálják hátul.

Ugy hajlik a dereka,
Akkor jár a karja
A mikor és a mikép
Gazdája akarja.

Mint az élő emberé,
Olyan a tekintet,
S hiába, az embergép
Nem izgatott minket.

Nem is kell, hogy idegen
Nekünk ilyet gyártson,
Van nálunk jó egynehány —
Negyvennyolcas párton.

III.

Egy utca-kereszteléshez.

A menyországban incelegetnek
Szellem-mód, vidoran,
Az ifju, féktelen Petőfi
Meg az öreg Arany.

Polónyi a kormány ellen.

Miért késik a bírák fizetésrendezése?

Az exminiszter akciója.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31.

A volt igazságügyminiszter, Polónyi Géza ma egy hírlapíró előtt nyilatkozatot tett, amelynek politikai jelentősége van. Polónyi ugyanis meglehetősen leplezetlenséggel a kormány ellen fordul, mert a bírák fizetésrendezését, még nem csinálta meg, jóllehet még Polónyi minisztersége alatt erre politikai és erkölcsi kötelezettséget vállalt.

Nyilatkozata elején a volt miniszter elmondta, hogy tavaly, amikor a bírák mozgalmá megindult, a legtekintélyesebb bírói körök is helytelenítették. Most azonban ez a mozgalom mégsem kárhóztatható, mert olyan mulasztásról van szó, amelynek sürgős orvoslásáról gondoskodni a kormánynak már kötelességévé vált. A koalíciós kormány megalakulása után a bírói körökben mozgalom volt észlelhető, amely azonban megszűnt, amikor az igazságügyi kormányzat előterjesztette az összkormány által is helyeselt programját, amely lényegileg abból állt, hogy a néptanítóknak, a vasutasoknak és a bíráknak anyagi helyzetén és egyéb jogosult sérelmein együttesen kell segíteni. A bírákat érdeklő részletekben úgy állt a dolog, hogy öt millió korona évi költség-többlet fog az igazságügyminiszter rendelkezésére állani, még pedig 1,600.000 már az 1907., a többi pedig az 1908. évben.

— És — mondotta a Polónyi — az 1907. évi költségvetésben föl is vettem az 1,600.000 koronát, azonban a tervezett ötven bírói állást és a megfelelő jegyzői állásokat nem szervezhettem, mert ez a telekkönyvi kódex elkészítésétől volt függővé téve, illetőleg, hogy ez a kódex legalább májusban be legyen terjesztve. Minthogy már márciusban nem voltam igazságügyminiszter, nem az én hibám, hogy ez a kódex még ma sincs beterjesztve. Ami a perrendtartással való junktimot illeti, a dolog úgy áll, hogy a bírói fizetésrendezés és a perrendtartás között abszolút értelemben nincs junktim. De van abban az értelemben, amennyiben nincs törvényhez, aki végleges polgári perrendtartást meg akarna alkotni anélkül, hogy a bírói szervezetet ahhoz ne idomítaná. Az én programom, amelyet a kormány hozzájárulásával terjesztettem elő és amelyet a törvényhozás a költségvetés elfogadásával helyeslőleg magáévá tett, már nem az én ígéretem gyanánt, hanem a kormány és a törvényhozás politikai és erkölcsi kötelezettsége gyanánt tekintendő, amely a távozó miniszterrel nem szűnt meg és nem módosult.

— Ez a program, — folytatta a volt miniszter — rövidre foglalva ebből állt: A bírák anyagi helyzetének és fizetésrendezésének kérdése a néptanítók és vasutasok fizetésének javításával együttesen sürgősnek és együttesen végrehajtandónak ismertetett el. Az igazságügyi kormány kötelezettséget vállalt, hogy úgy az új perrendtartást, mint a bírák fizetésrendezését már ez évben a képviselőház elé terjeszti, hogy még az idén törvényerőre lépjen. Hogy be lesz-e terjesztve, azt nem tudom. Ha nem lesz, akkor magamra nézve erkölcsi és politikai kötelezettségemnek ismerem tőlem telhető erélylyel azon kormány kötelezettségének beváltását követelni, amelynek én is tagja voltam és ettől

semmiféle politikai okok vissza nem fognak tartani.

Polónyi ezután csodálkozását fejezte ki azon, hogy illetékes helyről késik a megnyugtató és tápot adnak a mozgalomnak, amely a bírák tekintélyének ártalmára van.

Az aradi közös konyha.

Megnyílt Aradon a közös konyha. Szorgalmasan sütnék-főznek a konyhában s a különböző ételeket feltalálják a nagyközönségnek: Aradváros polgárságának. A szakácsok felett Vargassy Lajos főszakács tart felügyeletet és szigorúan vigyázz arra, hogy szakácsai el ne rontsák a drága, finom ételeket. A konyhából a következő ételeket kapja a polgárság:

Uj-adó-husétel, alaposan megborsozva. Főzi Kilyényi János adó-szakács.

Lekvár-aszfalt-főzelék. Főzi Virágh Lajos aszfalt-szakács.

A zöldséget Löcs Rezső gazdaasszony kezeli. Az első minőségű zöldség a városi kertészetből való.

A főszakács feltalálja a menüt a fogyasztóknak és jó étvágyat kíván hozzá. A drága ételek nincsenek ingyére a publikumnak, a lekvár pláne meg is feküdt a gyomrát. A drága ételekre eddig 72 százalék pótdót fizettek rá.

A szoknyás betörő.

Reform a tolvajvilágban.

Harc a rendőrrel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

A betörővilágnak egy új alakja lépett akcióba: a női ruhában járó betörő. Budapesti tudósítónk ad hírt erről a kitűnő bűnügyi újtársról az alábbiakban:

A Károly körut 2-ik számú ház házmesteri lakását a bejövők nem látják a lépcsőházból. Ebben a házmesteri lakásban van egy tükör, a melyből a házmester és házmesterné minden bejövőt meglát. Az igen éber és a lakók érdekei fölött őröködő házmesterné a napokban észrevette, hogy egy erős termetű asszony jön be a kapun és a lépcsőházban gyanus módon körülnéz. A házmesterné kiment a lépcsőházba, ránézett a gyanus jövevényre és megkérdezte, kit keres. Az asszony megnevezett valakit, aki a házban lakik, de a házmesternének feltűnt a jövevény hangja, mely nem volt egészen női hanghoz hasonló.

A jövevény azután az utcára sompolygott. A házmesterné utána ment s észrevette, hogy egy szomszédházba is bemegy. Oda is utána ment s mikor az idegen a lépcsőn fölhaladt, a házmesterné annak a háznak a házmesternőjét előhívta.

— Figyelmeztetem, hogy egy gyanus női alak ment föl a lépcsőn — mondotta — vigyázzanak rá, ha kimegy vagy szólítson rendőrt.

Alig mondotta ki ezt, a lépcsőn lévő idegen nő, aki hallotta, mit beszél a két házmesterné, lerohant a lépcsőről, a két házmesternét félretaszítva, kiszaladt az utcára és felkapott egy villamosra. A két házmesterné utána futott.

Még látták, hogy a nő fölgrrik a villamosra, de közben szoknyája föllebbent s a két házmesterné látta, hogy a nő lábán erős férficsizma van. Ebből és az idegen nő férfias hangjából a két házmesterné bizton következtette, hogy az illető asszonyruhába járó férfi volt, aki így könnyebben gondolta megejteni a kém-szemlét.

Ez a föltevés későbbben igaznak bizonyult. De a házmesternéket arra serkentette, hogy annál éberebb szemmel kísérjék azokat, akik a házba belépnek.

Elmult egy-két nap s a házmesterné nem látott semmi gyanusát. Egy estefelől azonban észrevette ugyancsak a tükörből, hogy egy robusztus férfi megy be a kapun és fölmeleg a lépcsőkön. Azonnal meglátta, noha már esteledni kezdett, hogy a férfi arca hasonlít annak a nőnek az arcához, aki az előző napokon besompolygott.

Nem szólt, hanem azonnal a lifthez ment, de a lift lámpáját nem gyújtotta fel. Lépcsőről lépésre követte a liften az idegent, aki fölment a negyedik emeletre. A házmesterné a liftből nagyon jól láthatta az idegen férfi minden mozdulatát. Látta is, hogy az egyik lakás ajtaja előtt megáll s körülnéz. A lakás lakói nyaraltak és így a lakásban nem volt senki. Az idegen vésőt vett ki a zsebéből s a lakatot feszgetni kezdte. Mikor látta, hogy a lakatot el tudja távolítani, abbahagyta a munkát s be ment egy üres kamrába, mely a lakás közelében volt. Ennek az ajtaját belülről behúzta s kulccsal, mely a lakásban volt, belülről bezárta.

A házmesterné a liften tisztában volt vele, hogy a betörő azért zárkózott be a kamarában, mert meg akarta várni, míg mindenki lefekszik s elalszik, nehogy a zajt, melyet betörési munkája okozhat, valaki meghallja.

A házmesterné erre lebecsátkozott a liften; a kaput kívülről bezárta s a legközelebbi rendőrhöz ment, akinek sebtiben mindent elmondott.

A rendőr sipjába fújt és csakhamar megjelent egy másik rendőr, akit a kapu elé állítottak, hogy a betörő esetleges szökését meg-hiusítsa.

A házmesterné az egyik rendőrt fölvitte a negyedik emeletre. A kamara ajtaján kopogott a rendőr. El lehet képzelni, hogy a betörő, aki azt hitte, hogy senki sem látta sem a lépcsőházban, sem a lépcsőkön, mennyire meg lehetett rémulve.

Az ajtót nem nyitotta ki, de nem is adott életjelet. Ekkor a rendőr bekiáltotta:

— Nyissa ki, a törvény nevében, különben betőretem az ajtót.

A kamrában lévő betörő ekképen kelepcebe jutván, hirtelen kinyitotta az ajtót. Meglátván a rendőrt, kést vett ki a zsebéből s a rendőrről rohant. Ez sem vesztette el lélekje-lenlétét, a betörő kezét megfogta s a két ember iszonyuan dulakodni kezdett. Szerencsére a rendőr volt az erősebb. A betörőt leteperte s a kést elvette tőle. A derék házmesterné az alatt hirtelen lebecsátkozott a liften, felhozta a kapu előtt őrt álló másik rendőrt s így egyesült erővel sikerült a betörőt megkötözni és a rendőrséghez szállítani.

A rendőrségnél kitént, hogy a betörő nem más, mint Horváth István (alias Horváth Ferenc) nevű notórius betörő, aki már számos betörésért büntetve volt és tíz évre van kitiltva a főváros területéről. A toloncházba vitték.

A bajai főnyeremény.

Wagnernek büntársa van.

A bankban minden csendes.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 31.

A szenzációvá dagadt bajai bankbotrány ügye képezi még mindig az érdeklődés középpontját. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a letartóztatott könyvelő üzelméről a bank pénztárosa is tudott, sőt alapos a gyanu, hogy ő maga is segítségére volt tisztviselőtársának a könyvek hamisításában. A vizsgálat most széles mederben tovább folyik s a pénzügyi körökben érdeklődéssel várják, hogy a vizsgálat során milyen fordulatok állhatnak be. Mai tudósításunk az alábbi:

Vizsgálat a bankpénztáros ellen.

A szabadkai törvényszék vádpanácsa — amint röviden már megírtuk — Wagner Sándor könyvelő ellen a vizsgálati fogságot tovább is fentartotta, helyben hagyván a vizsgálóbírónak erre vonatkozó határozatát. Helybenhagyta továbbá azt a határozatot is, mely szerint a vizsgálóbíró elrendeli a vizsgálatot Prigly Károly bankpénztáros ellen.

A határozat kihirdetése nagy meglepettséget keltett egész Szabadkán. Wagnert mindenki sajnálja ugyan, különösen nagy a részvét családja iránt, de mindenki meg van győződve, hogy csakis az ő további fogvatartásával érheti az igazságszolgáltatás keze az igazi bűnösöket, akiknek Wagner eszéke volt.

Wagner előtt csak ma hirdetik ki a vádpanács határozatát.

Prigly Károly pénztáros lelkiismeretét nem csupán az a bűn terheli, hogy — mint *Le'nicki* Ipoly vallomásából megállapítható — neki már január közepén tudnia kellett arról, hogy a bank által eladott sorsjegy nyert. Alapos a gyanu, hogy Prigly cinkostársa Wagnernek. Prigly volt ugyanis az, ki Wagnerrel elment Eckertékhez, hogy a részletivet kicsalják Eckertéktől.

A sorsjegyen is vakartak.

A szakértői vélemény ismertetésekor megírtuk, hogy a budapesti szakértők megállapították, hogy a sorsjegy német oldalán is radirozás nyomai láthatók.

Fülmerül a kérdés, miért kellett a sorsjegyen is radirozni, kaparni. A sorsjegy soha nem volt Eckertnél. Eckert részletfizetésre vásárolta meg a Jelzáloghitelbank sorsjegyét, s csupán részletivet kapott a banktól. A sorsjegy ott volt a bank Wertheim-kasszájában. Hogy ennek dacára radiroztak a sorsjegyen, kétségtelenné teszi, hogy történt hamisítás.

A részletre eladott sorsjegyekre minden banknál s így a bajai kereskedelmi és iparbanknál is rá szokták írni, ki vette meg a sorsjegyet s hányas számú részletivet kapta a vevő.

Az Eckertnek eladott 2119-40. számú sorsjegyre is kétségtelenül rá volt írva, hogy azt Eckert Antal vette meg s hogy a könyvben a 702. ellenőrzési szám alatt van nyilvántartva. Mikor kiderült, hogy a 2119-40. számú sorsjegy nyert, akkor első dolog az volt, eltávolítani erről a nyertes sorsjegyről Eckert nevét és az ellenőrzési számot. Ez a radirozás meglehetősen bonyolult művelet lehetett, mert egész sorokat távolítottak el a sorsjegyről.

Hol van a millió?

A közönséget bizonyára érdekli, hogy hol van a vitás millió, melyre Eckert just formál. Március végén a bank felvette a főnyereményt. A főnyeremény összege 1.000.000 korona volt, ebből levontak 20%-ot nyereményadó fejében, a 990.000 koronát kifizették a banknak. Ez még a bank pénztárában van. A bank ugyan 1907. április 27-én rendkívüli közgyűlést tartott melyben határozott a félmillió felosztása felől. Ezen határozat értelmében az egész millióból 560.000 koronát a bank tartalékalapjához csatoltak volna, 195.600 koronát kapott volna az igazgatóság és az igazgató, ezenkívül tekintélyes összeg jutott volna a bank tisztviselőinek, jótékony célra is szántak hasonló összeget, 100.000 koronát pedig felosztottak volna a részvényesek között.

Ezt a határozatot azonban nem lehetett foganatosítani, mert a részvényesek megtámadási keresettel éltek ellene, így most a 990.000 korona s annak kamotai egészben a banknál vannak.

Ha a katasztrófa folytán össze is omlik a bank, ez a 990.000 korona nem vész el, mert a banknak az ebből a nyereményből a tartaléknak juttatott 560.000 koronán kívül is mintegy 300.000 korona tartalékalapja s tekintélyes részvénytőkéje van.

Eckert tehát, ha a törvény megítéli, behajthatja a bankon a milliót.

Wagner a férjéről.

Egy hírlapíró felkereste a letartóztatott Wagner feleségét Baján. A letartóztatott könyvelő felesége egyszerű, igénytelen polgárnő. Sápadt arcán, a beesett szemek körüli karikákon meglátszik, hogy nem sokat aludt, s hogy annál többet sirt. Hangja most is meg-megcsuklik, ha a férjéről beszél. Wagner a hírlapíróknak a következőket mondotta:

— Tíz esztendő óta vagyok férjnél. Az én szegény Sándorom a legjobb, legbecsületesebb ember. Soha életében nem követett el semmi bűnt. De nem csak ő ilyen becsületes ember. Hanem a családban is mindenki. Soha senkinek nem volt baja a törvénnyel. Itt élünk Baján, ismer és szeret bennünket mindenki. Csak az emberek részvéte vigasztal. Szegény, szegény Sándorom, képzelem mennyit szenved.

— Azt írják róla, hogy ő bűnössége tudatában öngyilkos akart lenni. Nem igaz uram, nem igaz. Hiszen ha bűnös lett volna, elég idő állott rendelkezésére, hogy bűnösségének nyomát eltüntesse. De nem, nem... képtelenség, hogy ő bűnös lenne. Szó sem lehet róla. Én hiszek az istenben, hozzá imádkozom, s tudom, hogy megsegít, kiderül az ártatlanságunk.

A hamisítás oka

Wagnert a fogság nagyon megtörte. A magános cella, melybe a kihallgatások után beviszik, az órákig tartó faggatás megtörte a szegény embert. Kedden este tartóztatták le, s azóta ma délig nem evett. Csak ma délben vett magához egy kis táplálékot.

A szakértői vizsgálat szinte kétségtelenné tette azt a bűnös manipulációt, melyet Wagner Eckert terhére elkövetett. Mindenki azt kérde, miért követte el Wagner Sándor a hamisítást. A milliós nyeremény ugyanis nem neki, hanem a banknak jutott, Wagnernek van ugyan részvénye, de érdekeltsége ezek révén nagyon csekély.

A szövevényes bűnpör adatainak egyik ismerője erről a kérdéssel a következőket mondta:

Én azt tartom valószínűnek, hogy Wagner először a maga számára akarta megszerezni a milliót. Ezért ravaszkodott Eckerték körül,

hogy megszerezze tőlük a sorsjegyet és felvegye a nyereményt.

Mikor átlátta, hogy erre könnyen rájöhetnek, akkor beavatta titkába a bank valamelyik korifeusát s annak a közreműködésével követte el a hamisításokat.

Megszűnt a riadalom.

A bajai kereskedelmi és iparbank ma csendes volt. A kisebb összeggel szereplő betevők már a letartóztatás első hírére felmondták betétjeiket s a bank azt akadálytalanul ki is fizette. A nagyobb összegű betétek tulajdonosainál már nem ment olyan könnyen a dolog. A bank pénztárában nem volt pénz s így ragaszkodni kellett az igazgatóságnak a felmondási időhöz.

Ma a bank egy közleményt tett közzé, mely szerint a konkurrens Bajavidéki Takarékpénztár r.-t. két millió koronával sietett a veszélyeztetett pénzügyi intézet megmentésére. A hír ebben a formában nem igaz. A bajai kereskedelmi és iparbank, hogy pénzhez jusson, a nála levő váltókat visszleszámítottatta a bajavidéki takarékpénztárnál.

Schön Antal, a bajai bank igazgatója már idős ember. Jól tud van a hatvanon. Már régebben betegeskedik, úgy hogy ez év tavasza óta állandóan fürdön tartózkodik. Csak most nem régebben tért vissza. A könyvelő letartóztatása és a vele együtt járó izgalmak csak súlyosították baját.

Schön épen betegségére való tekintettel az elnökgazdától tisztról már régebben le akart mondani. Az utódja is ki volt szemelve dr. Bruck Samu igazgatósági tag személyében. A bajai kereskedelmi és iparbanknál azonban igazgató választásra többé már aligha kerül sor, a megtartandó közgyűlés, hacsak valami véletlen szerencse nem éri a bankot, a felszámolást fogja kimondani.

Bajáról táviratozzák: Az a hír, hogy Priglynek, a bajai bank pénztárnokának letartóztatása küszöbön áll, nem felel meg a valóságnak. A bankpénztáros tovább folytatja teendőit. A vizsgálat ma szünetelt. A társintézetek a bankot nem engedik megbukni és a segítyezés egyre szélesebb alapon indul meg.

Nincs pénz!

Személyhitel nélkül.

Az államtitkár nyilatkozik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 31.

Désy Zoltán pénzügyi államtitkár, aki Werkerle Sándor miniszterelnök és Popovics Sándor államtitkár távollétében a pénzügyminisztérium ügyeit vezeti, ma délben fogadta egyik fővárosi lap munkatársát és nagyfontosságú kijelentéseket tett előtte a pénzügyi helyzetről.

— Az általános pénzügyi helyzet — kezdte Désy — nyomasztó ugyan, de akut veszedelemtől nincsen szó. A nyomasztó helyzetnek vagyis a pénz drágulásának okai általánosan ismertek. A külföldön az ipar olyan nagy követelményekkel lépett fel a pénzpiaccal szemben, vagyis a kereslet olyan nagy lett, hogy a kamatláb az egész vonalon emelkedett. Ennek súlyát érzik a tőkegazdag külföldön is, a hatása tehát nálunk, a mi tőkeszegény országunkban is erősen érezhető. Akut veszedelemtől azonban, ismételtén hangsúlyozom, szó sem lehet. A pénzügyi kormány minden eszközt felhasznál, hogy a pénzdrágaságot, illetve a kamatláb emelkedését megakadályozza. A mostani kormány kinevezése előtt hat esztendőn keresztül,

az 1900—1906. években, az államkincstár a pénzpiac helyzetével nem foglalkozott, Wekerle Sándor azonban már tavaly szeptemberben minisztertanácsi határozatot provokált arra nézve, hogy a pénztári fölöslegek egy része a nagyobb pénzintézeteknél helyeztessék el és így a pénzpiac feszültsége csökkentessék. Ennek alapján már eddig hatvan millió koronánál többet bocsátott az államkincstár a pénzpiac rendelkezésére.

— A hitelszövetkezetek által élvezett visszleszámitolási hiteinek magvonása következtében azonban mégis válságos a pénzügyi helyzet, — vetette itt közbe a hírlapíró — mert az által, hogy a bankok megtagadják a szövetkezeti váltók visszleszámitolását, a szövetkezetek, hogy kötelezettségeiknek megfeleljenek, a maguk adóssait szorongatják.

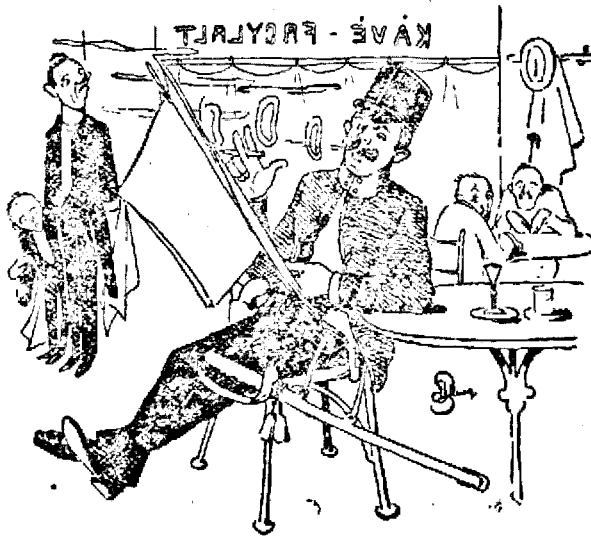
— Igaz, ezen a téren vannak bajok, — felelte Dásy államtitkár. — Ezek a bajok azonban teljesen függetlenek a kormánytól. A bajnak gyökere ott van, hogy nálunk a mai hitelrendszer a kereskedelmi hitelrendszer formájából fejlődött ki és így a személyi hitel kielégítésére mai bank- és hitelrendszerünk nem alkalmas. A magasabb nivón álló pénzintézetek személyi hiteket csak egészen kivételesen nyújtanak, az ugynevezett kisemberek, a mezőgazdák, a kisiparosok és az alkalmazottak, állami- és magántisztviselők, pedig *egáltalában nem kapnak pénzt, — csak uzsorára.* Ezt a helyzetet használták ki a szövetkezetek, amelyek elszaporodva, a kis adóstól nagy kamatot szedtek. Ha most a bankok, amelyek különben a visszleszámitolási hitel megadásával maguk segítették elő a szövetkezetek elszaporodását, harcra keltek a szövetkezetek ellen, ebbe a harcba, illetőleg a bankok és a szövetkezetek közötti viszonyba, nagyon nehéz a beleszólás. Nagyon nehéz eldönteni, hogy kinek van igaza, mert a hitelmegadás elbírálása az illető banknak egyéni érdeke, amelyre nagyon nehéz befolyást gyakorolni. Minthogy azonban a mostani helyzet mégis súlyos, a kormány kötelességének ismeri ezeken a bajokon, amennyire módjában áll, segíteni. Természetes, hogy a kis szövetkezetekkel a kormány közvetlenül nem érintkezhetik, hanem a segítség csak abból állhat, hogy azoknak a nagy pénzintézeteknek, amelyekkel összeköttetésben áll, jóindulatába ajánlja azokat a szövetkezeteket, amelyek komoly munkát végeznek. Miután azonban itt csak önállóan működő hitelszövetkezetekről van szó, amelyek viszonyait nem ismerjük, a reeszkompt újból való megadása csak objektív bírálaton alapulhat.

— A hitelszövetkezetek reeszkomptjának magvonása azonban az Osztrák-Magyar Banktól indult ki, amely még a jóhitei bankok által hozzá továbbított szövetkezeti váltókat is visszautasította. Ebben az irányban mi a pénzügyi kormány szándéka? — kérdezte most a hírlapíró.

— Erről nekem közvetlen tudomásom nincsen, — válaszolta az államtitkár. — A kormány az Osztrák-Magyar Bank magyar kormánybiztosa, Pap Elek miniszteri tanácsos útján informáltatni fogja magát, hogy mennyiben igaz ez a hír, amely különben meglehetősen valószínűtlen. Hiszen ha jóhitei bank továbbít ilyen váltót, akkor a reeszkomptáló pénzintézettel szemben kezességet is vállal, tehát a reeszkompt megtagadása üzleti szempontból érthetetlen. Ha pedig, amint ön mondja, az Osztrák-Magyar Bank politikai szempontoktól vezéreltetni magát, akkor éppen ellenkezően kellene eljárnia, hogy bizonyítsa képességét a ma-

gyar hitelgények kielégítésére, a neki imputált eljárás azonban a saját érdeke ellen van, mert arra vezetne, hogy *Magyarország más bankot bízza meg a bankjegykibocsátással.* Különben is a mindenkori kormány az egyes kisebb hitelintézetek támogatására csak akkor volna képes, ha a hitelrendszerünk, mint például a skótrendszer, a községből kiindulva és az államon végezve, egy összefüggő szerves láncolatot képezne. Ezzel a szervezettel ki lehet elégtíteni a kisemberek hitelgényét és meg lehet akadályozni a szövetkezeti uzorát. Amíg azonban ez a szervezet nincs meg, gondoskodni kell arról, hogy a szövetkezetek hirtelen kiirtásával ne következzen be sok ezer ember tönkretétele és ezen a kormány, amennyire tőle telik, a vázolt módon igyekszik segíteni.

A rendőrség biztonságban.

(Az aradi annalesekből.)

Történt az Urnak 1907-ik esztendejében, hogy Aradváros rendőrtisztjei uniformisba öltözének. Így akarák magukat megvédelmezni az esetleges megtámadások ellen. Minthogy pedig nem a ruha teszi az embert, a rendőrtisztek felszerelék magukat karddal, revolverrel és egyéb gyilkoló alkalmatosságokkal. És biztonságban valának a legveszedelmesebb helyeken is, mint a fenti korhű kép ábrázolja.

Valának pedig a rendőrség szolgálatában detektívek, akik a legveszedelmesebb helyeken járanak-kelének egy szál bottal kezükben, miként Imre király az ellenséges táborban. A detektíveknek nem is történék bántódásuk, csupán csak a betörők husángokkal beverék a koponyájukat. Ez is az Urnak 1907-ik esztendejében történt Aradvárosában.

Az udvar

a szociáldemokraták ellen.

Ferenc Ferdinánd politizál.

Veszedelemnek tartja a választói reformot.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 31.

Egyik neves írók igen szellemesen *szfinxnek* nevezte el a magyar-osztrák trón várományosát, *Ferenc Ferdinánd* főherceget. Konopistnak és Belvedere-nek ura rejtélyes, zárkózott és jövő terveit gondosan őrző egyéniség, akinek gondolkozásmódját, fölfogását a közvéleményt izgató bel- és külpolitikai kérdésekről csupán talál- gatják, anélkül, hogy konzervatív hajlandóságán kívül más oldaláról is ismernék.

Az utóbbi időben sokat foglalkoznak a trónörökös személyével és minden fontosabb politikai mozzanatban az ő kezének közrejátszását is látják. Így őt tartottak annak a jelentékeny tényezőnek, aki az udvar radikális politikája mellett állást foglalt és kivitte, hogy a korona kormányaival szemben iktassa követeléseit közé az általános választói jog behozatalát.

Ma azután egy magyar képviselő egy, állítólag Ferenc Ferdinánd bizalmasától származó értesülés alapján olyan „leleplezést” tesz közzé, amely szerint a trónörökös — okulva az osztrák választások eredményén — *nem pártolja többé a radikális politikát* és ellene van annak is, hogy Magyarországon keresztülvigyék az általános választói jog reformját.

A leleplezésről, amelynek lényege az, hogy az udvar most a szociáldemokraták leküzdését kívánja, az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Egy koalíciós estilap mai száma egy országgyűlési képviselőtől származó leleplezést közöl, amelyben *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnek egy bizalmas barátja elmondja a főherceg nézeteit a magyar politikáról, főképpen az általános választói jogról.

— Tudvalévő, — mondja a képviselő, — hogy *Fejérváry Géza* báró és *Beck gróf* nyugalmazott vezérkari főnök most is bejáratosak a felséghez. Ez a két férfi *pacemaker*-je *Kristóffy Józsefnek*, akinek érdekében az osztrák politikai körök tekintélyével is igyekeznek nyomást gyakorolni. *Kristóffy* új barátokat is szerzett Ausztriában: a szociáldemokratákat, akiknek vezérével nemrégén két ízben titkos tanácskozása volt. Az utóbbi időben *csökkent* *Kristóffy* befolyása az udvarnál, mert a radikális irányzat kilátásai határozottan kisebbedtek.

Ferenc Ferdinánd nem kívánja a választói jogai való további kisérletezést. A szociáldemokratákkal szemben ugyszólván *ő hozta létre a német blokkot* és a német radikálisoknak a keresztény-szociális-tákkal való egyesülése a trónörökös határozott kívánságára történt. Kolportálják Ferenc Ferdinándnak következő nyilatkozatát is:

Az ausztriai választások eredménye megtanított arra, hogy az általános választói jog behozatala Magyarországon, különösen pedig azé, amelyet *Kristóffy* tervezett, *egy erős keresztény párt hiányában veszedelemes következményekkel járhatna.*

— Allítólag szószerint ez a nyilatkozata a trónörökösnek. Kristóffy törekvései azért sem találnak szimpátiát a trónörökösnel, mert az *udvar legelső sorban a szociáldemokraták leküzdését kívánja*. Ferenc Ferdinánd részéről tehát nem fogják a magyar kormányt a választói jog sürgős keresztülvitelére szorítani.

Idáig van a magyar képviselő szenzációs leleplezése, amelynek valósága felől természetesen nem lehet meggyőződést szerezni.

A házasság reformja.

Nem frivolitás!

Dolgozik a Vatikán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Reformálják a házasságot. Természetes, hogy nem olyan értelemben, a mint egyesek szeretnék: hogy tudniillik beálljon az ugynevezett házastársi kötelezettségek alkonya. A reformot rideg alapon, az ilyen magánérdekkel figyelmen kívül hagyásával csinálják a Vatikánban, ahol bizonyára nagy szükségét érzik az újításoknak, ha már a házasságot is reformálják.

Rómából írják: Több év óta külön bizottság dolgozik az egyházjog reformján, amely a házassági jogot is fel fogja ölelni. Természetesen lassu munka ez, mert nagy alapos-sággal kell elvégezni. A zsinati kongregáció, most adott ki egy nagy dekrétumot, amely a zsinatnak az egyházi házasságra vonatkozó intézkedéseiben a pápa jóváhagyásával tett változtatásokat.

A legfontosabbak ezek közül:

Eddig a házasságot kötő felek valamelyikének plébánosa előtt kellett a házasságot megkötni és igazolni, hogy bizonyos ideig a plébánia területén laktak. Ezentúl bármelyik lelkész területén lehet házasságot kötni, elmarad tehát az esetleges kétszeres stóla fizetés, a lelkészi irodáknak ezek miatt való sok írásbeli munkája. Halálos veszedelem idején, ha a plébánost már előteremteni nem lehet, bármely pap összeadhajta a feleket, sőt két tanu is érvényes az egyházi házasság megkötésére, mert az egyház keddtől fogva vallotta azt a római jogi elvet, hogy a két fél beleegyezése alkotja a házasságot.

Nem lesz azonban érvényes az a házasság amelyet a felek különféle okokból úgy kötnek, hogy jelenlétükkel meglepik a plébánost. Szóval ez intézkedéssel vége van a régi romantikának, amikor egész csomó regényíró úgy juttatta házassághoz szerelmes párját, hogy akár éjjel is fölírta a plébánost álmából két tanuval, magukat a trienti zsinat értelmében házastársaknak jelentették ki, s a házasság ezzel érvényes és fölbonthatatlan lett.

Olyan helyeken, ahol plébános vagy más pap egy hónapig nem jelenhetik meg, egyházilag is érvényes lesz az olyan házasság, amelyet csak két tanu előtt kötnek meg. De azokban az országokban, ahol a trienti zsinatot nem hirdették ki, mint Angliában, Franciaországban, Amerikában stb., s ahol eddig két tanuval is lehetett ilyen házasságokat kötni, a jövőben *pap jelenléte nélkül ez nem lesz érvényes*. A zsinati kongregáció dekrétuma ezeken az érdekes reformokon kívül még számos határozatot közöl, például a házassági hirdetésre vonatkozólag. Összes intézkedései a jövő huszvetkór lépnek életbe.

Haláltánc.

Megint egy öngyilkos.

A gyilkos szív.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Tegnap egy aradi joghallgató szomorú tragédiája játszódott le egy szálloda szobájában. Nem viszonzott szerelme adta a kétségbeesett fiatal ember kezébe a gyilkos revolvert. Néhány órával később a külváros egyik csendes házában udvarán hasonló tragédia történt. Egy szerelmes szívű fiatal ember halántékán lötte magát. Az ölmogyó nem oltotta ki a boldogtalan ember életét, de felépüléséhez alig van remény. A legújabb szerelmi tragédiáról tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Ficzay Antal 21 éves építészeti rajzoló már régóta szerelmes egy aradi leányba. A fiatal leány, bár nem viszonzta az ifjú szerelmét, mégis tűrte udvarlását, de nem tartózkodott attól, hogy más ifjak hódolatát is elfogadja. Ficzaynak nem tetszett, hogy szíve választottja másokkal is vált szívélyes szavakat és pillantásokat és emiatt több ízben szemrehányásokat is tett neki. A leány ilyenkor mindig ezekkel a szavakkal torkolta le féltékeny lovagját:

— Nem vagyok a felesége!

A boldogtalan fiatal ember ilyenkor nem szólt semmit, hanem szomorúan felsóhajtott. A féltékenységi jelenetek többször ismétlődtek s a leány már kezdte unni a kellemetlen lovagot. Tegnap este felé Ficzay a szokottnál erőteljesebb féltékenységi jelenetet rögtönzött, mire a leány egyszerűen kijelentette, hogy a lovag ezentúl hagyjon neki békét és ne is beszéljen vele, mert úgy sem szereti.

Ficzay kétségbeesetten tért haza szüleinek Mihály-utca 82-ik szám alatti lakására. Szüleinek felkünt, hogy fiuk hozzá sem nyul a vacsorához és felűnősen szomorú. Faggatni kezdték, hogy mi a baja, de Ficzay továbbra is szóval maradt és könyek csillogtak a szemében. Este kilenc óra felé kiment az udvarba és gondolatokba mélyedve járt fel-alá a sötét udvarban. Szülei azt hitték, hogy eltávozott hazulról s így nem is törődtek többé vele, hanem nyugodni tértek.

Tíz órakor a ház lakóit revolverlövés riasztotta fel álmából. Rémülten futottak ki az udvarra, de a sötétségben semmit sem láttak. Majd lámpákat hoztak ki és végigkutaták az udvart. Ennek egyik szögletében a ház egyik lakój, hanyatfekve találta Ficzay Antalt. Kezében görcsösen szorongatta hét milliméteres revolverét, a halántékából *patakzott a vér*. Amikor ez a rémítő látvány eléje tárult, így kiáltott fel:

— A Tóni agyonlőtte magát.

Az öngyilkos fiatal ember szülei ráborultak az életunt ifjura. Megható jelenet volt, amikor Ficzay anyja kétségbeesetten kiáltotta:

— Tóni, Tóni mit tettél!

A ház egyik lakója, Tisza Lajos telefonon értesítette az esetről a rendőrséget. Kovács Antal ügyeletes rendőrhadnagy éppen akkor fejezte be a Jaka-fy Gyula öngyilkosságáról felvett jegyzőkönyvet, amikor az újabb szerelmi drámáról értesítést kapott. A rendőrhadnagy és Prohászka László dr. kerületi orvos kimentek a helyszínre. A hatósági orvos megállapította, hogy a revolvermogyó Ficzay halántéka mellett hatott be s a csontban megakadt.

Az időközben megérkezett mentők az eszméletlen fiatal embert szállították a kórházba, ahol ma délelőtt magához tért. Kovács Antal rendőrhadnagy ma délelőtt a kórházban

kihallgatta Ficzayt, aki arra a kérdésre, hogy miért fogott maga ellen fegyvert, csak ennyit válaszolt:

— Szerelmes voltam, az ideálom nem viszonzta szerelmemet s ezért meg akartam halni.

Ficzay sérülése súlyos; az orvosok véleménye szerint azonban nem halálos s így remélhető, hogy megmentik az életnek.

TANÜGY.

(—) Beiratások a tanítóképzőben. Az állami tanítóképző gyakorló iskolájában a beiratások szeptember 2. és 3-án délelőtt tartatnak meg. Az igazgatóság.

(—) A Svabyné-féle nyilvános jogu magán elemi iskola növendékeinek beiratása f. é. szeptember hó 2. 3. és 4. napjain lesz d. e. 10—12 óráig az iskola új helyiségében: Hasezinger utca 5 sz. alatt. Évi tandíj 100 korona, mely tetszés szerinti részletekben fizethető. 2073

(—) Beiratások az aradi zenedében. A jövő tanévre a beiratások 1907. évi szeptember hó 2., 3 és 4 én d. u. 4—5 óráig a zenede helyiségében eszközöltetnek. Beiratási díj 10 kor. Tandíj egész évre 60 korona. A rendes oktatás 1907. évi szeptember 4 én veszi kezdetét. Arad, 1907. évi aug. 20-án. Krispin József, igazgató. 1988

(—) Az iparos tanoncok (inasok) beirása. Az iparostanonciskolai bizottság értesíti az iparos mestereket, hogy az inasok beirása szeptember hó 2-án veszi kezdetét és tart szeptember hó 15-éig. A beiratások hétköznapiokon: hétfőn, kedden, szerdán és pénteken délután 5 órától 7-ig, vasárnapokon délelőtt 9 órától 11-ig lesznek. A beiratási díj 4 korona 20 fillér, mely a beiratásnál lefizetendő. A beiráshoz minden inas köteles a bizonyítványát elhozni. A rendes előadások szeptember hó 16-án kezdődnek s 5 órától 7-ig tartanak. Akik tanoncaikat a kitűzött határidőig nem írják be, az iparhatóság által bírsággal sújtatnak.

Mibe kerül egy korona?

Egy aradi kereskedő szomorú tapasztalatai.

A kis hamis.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Hogy egy hamis kor. körülbelül mennyibe kerül azon aligha gondolkozott még behatóbban valaki. Első pillanatra mindenki természetesen tartja, hogy a hamis korona bizonyára olcsóbb a derék, becsületes ezüst koronánál, mert hiszen ellenkező esetben mi értelme lenne a hamisításnak? Ez a régi, megingathatatlan tény tegnap óta rendkívül sokat veszített az értékéből. Bebizonyosodott, hogy a hamis korona távolról sem olyan olcsó, sőt van rá eset, amikor egy hamis korona esetleg negyven valódi koronába kerül.

Ezt a furcsa igazságot legközelebb Hartmann Samu Boros Béni téri vaskereskedő fogja bebizonyítani az aradi büntető járásbírósa előtt. Nevezett kereskedő tegnap ugyanis megtette azt, hogy egy Fekete István nevű géplakatos segédnek, mikor munkadíját kifizette, az ezüst pénz között egy hamis koronát is adott. A géplakatos segéd azonnal megismerte a talmi pénzt s felszólította Hartmann-t, hogy adjon helyette egy jó koronát. A kereskedő azonban hallani sem akart a dologról, s miután Fekete egyre kellemetlenebb lett, a követelőző munkást kiutasította a boltjából.

Fekete erre eltávozott, s egyenesen a rendőrségre ment, ahol Hartmann Samut hamis pénz forgalomba hozatala miatt feljelentette. Együttl átadta a cinből esetlenül megformált pénzdarabot, amely a feljelentéssel együtt ma a büntető járásbíróshoz került.

A hamis pénz drágaságáról szóló teoriáról

pedig már legközelebb a saját tapasztalatai alapján fog meggyőződést szerezni Hartmann Samu. Kétségtelen ugyanis, hogy a hamis pénz forgalomba hozatala miatt okvetlenül elítéli a bíróság legalább is 20 koronára. Miután azonban Hartmann Samu remél, tiszta dolog, hogy ügyvédet fogad. Az ügyvédek tudvalevőleg nem élnek a levegőből, s a paragrafusok csavargatásáért bizonyos számú — lehetőleg ép és egészséges — koronákat követelnek. A bíróságnak, aki a költségeket megállapítja, rendesen van szíve, s a félórás tárgyalásért megítél az ügyvédnek legkevesebb 20 koronát. A hamis korona eddig tehát 40 koronájában van a forga'ombáhozónak.

De ez csak a kész kiadás. Hol van az ügygyel kapcsolatosan keletkező mérgeződés s az elpocsékolat délelőtt által okozott idővesztés értéke? Sőt az olyan különféle apróságok, amelyeket a „vegyes kiadások” címén szoktak elkönyvelni?

Hartmann Samu, aki valószínűleg gondolkozott a dolog felett, bizonyára már rájött, hogy ezt az ügyet hamarosan és végleg el lehetett volna intézni *egy koronával*. De természetesen nem egy hamis koronával.

SPORT.

Országos atletikai viadal Aradon.

Arad, augusztus 31.

Szeptember nyolcadikán, jövő vasárnap jelentős sportesemény színhelye lesz Arad. Ekkor rendezi ugyanis az *aradi atletikai klub* idei országos versenyét. Az ország legjobb sporterői nagy számmal gyűlnek egybe ismét Aradon, hogy előkelő színvonalon álló sport egyesületünk által rendezendő versenyen küzdjenek egymás ellen.

A verseny — amint már röviden jeleztük — a következő versenyszámokból fog állni:

100 yardos síkfutás.

¼ angolmérőföldes síkfutás.

1 angolmérőföldes síkfutás.

400 méteres staféta futás (4×100.)

Súlydobás ötös csapatoknak és külön egyéni verseny.

Díszkoszvetés.

Gerelyvetés.

Magasugrás ötös csapatverseny és külön egyéni.

Rudugrás.

Távolugrás.

Az A. A. K. agilis vezetősége *Szathmáry* János ügyvezető elnök és *Szokolczay* Lajos al-elnök szakavatott irányítása mellett a verseny sikere és mintaszerű rendezése érdekében buzgó tevékenységet fejt ki s előre látható, hogy ugy sportérték, mint kifogástalan rendezés tekintetében e verseny méltó lesz az előző években rendezettekhez.

Bár a versenyre való jelentkezés határideje még nem érkezett el, már is — mint értesülünk — minden számra nagyszámú nevezés érkezett, s a határidő elérkeztéig a nevezések száma előreláthatólag megkétszereződik.

Az atletikai verseny az A. A. K. Török Gábor-utcai sporttelepén lesz, s az egyidejűleg a Magyar Atletikai Szövetség kiuntető megbízásából Magyarországtávgyalogló bajnokságáért rendezendő *50 kilométeres gyaloglóversenyt* az arad-nagyvárad-i országúton tartják meg. Ez iránt is nagy érdeklődés nyilvánul országszerte, mert két kiváló német gyalogló jövetelét várják a klasszikus versenyre.

+ A postások háziversenye. Az aradi Posta- és Táviráda Tisztviselő Sport-egyesület vasárnap délután 3 órakor saját sporttelepén (honvédszár kintin mellett) tartja ezidei első háziversenyét. Verseny után fűleslabdajáték. Beléptidij nincs. Tisztelettel az A. P. T. T. S. E. elnöksége.

Foltos egér a hegyen.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy egér, egy foltos egér, aki a hegyen vala. A fekete kandurnak fájt a foga az egérré s a hogy lábánál állva ugrásra készen leste a foltos egeret. A fekete kandur egyszerre megunt a várast és ráugrott az egérré. A kandur azonban elvétette az ugrást, s az egér kikerülte a macska éles karmait. A kandur pörül járt, mert megütötte magát. Ez egyszer a macska nem ugrott a talpára, hanem megindították ellene — a fegyelmi eljárást.

Készülődések.

Az őszi politikai élet.

Megmozdulnak az alvók.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 31.

Noha a politikában teljes a kánikula s a politikai téren beállott a legnagyobb eseménytelenség: mégis észrevehető, hogy az őszi kampányra való készülődés már minden irányban erősen folyik. Készül a koalíció, készülnek a horvátok és készülnek a nemzetiségiek. A pártközi „béke” helyreállta után a figyelem most a minisztériumokban folyó tevékenység felé irányul. Egyelőre az ülészak legelején benyújtandó költségvetés képezi a legfőbb érdeklődés tárgyát annál is inkább, mert erősen tartja magát az a hír, hogy a horvátok a nemzetiségiekkel egyesülten obstrukcióval fogják a javaslatot megtámadni.

Az általános választójogról szó sem esik. Günther igazságügyminiszter például ma politikai kijelentéseket tett, nagy általánosságban beszélve arról . . . illetve semmiről. Az alkotmánybiztosítókat megemlítette, a választójogot nem. Az el van temetve.

Készül a költségvetés.

Az első őszi hónap, a szeptember, talán a nyarat sem viszi el rögtön, de semmi esetre sem fogja valami gyorsan végét vetni a politikai kánikulának, amely mostanában körülbelül tetőpontját éri el. Politikai klubok mintha csak nem is léteznének. Az utóbbi napok még azokat a politikusokat is elűzték a fővárosból, akik eddig rendületlenül kitartottak.

Egyedül a minisztériumok kezdenek népesedni. Miniszterek és államtitkárok, meg más magas állású vezető tisztviselők szabadsága lejár és kezdődik újra a munka, amelynek eredményét érthető érdeklődéssel várja az ország.

A készülő, politikai jelentőségű bürokratikus munkák között legnevezetesebb az 1908. évi költségvetés. Október hónap első napjaiban fogják ezt publikálni. Annál nagyobb iránta a figyelem, mert ezt már teljesen a saját intenciói szerint készítette a szövetséget pártok kormánya és az önálló felfogás kifejezésre is jut benne.

Pénzügyileg kifogástalannak, megnyugtatónak mondják a máris elterjedt hírek a költségvetést és általános a vélemény, hogy ez is hozzá fog járulni a magyar pénzügyi viszonyoknak — egyébiránt már megindult — jobbrafordulásához.

Mit mondott Günther?

Günther Antal igazságügyminiszter Iglófüredről ma Iglóra utazott, ahol választói nagy lelkesedéssel fogadták. Este 7 órakor banket volt, amelyen a polgármester felköszöntésére az igazságügyminiszter a következő szavakkal válaszolt:

— Méltóztassék elhinni tisztelt uraim, hogy a kormány nem az egyes emberek vágyát akarja kielégíteni, nem osztogat konckokat, hanem megakarja teremteni azokat a biztosítókat, melyek nem az egyes ember érdekében szükségesek, hanem arra, hogy egy erős társadalom, egy erős nemzet létezzék. Rendíthetetlenül meg vagyok győződve, hogy ez a kormány azt a feladatot, amelyre vállalkozott, azt a nagy feladatot, amely az alkotmánybiztosítók megalkotásában áll és azt a másik nagy feladatot, hogy leakarja rakni az erős nemzeti és állami fejlődésnek századokra szóló új alapjait a történelmi hagyományokon, ezeket a feladatokat teljesen meg fogja oldani. (Eljenzés.) Teljesíteni fogja Urunk Királyunk megegyezésével a vele való egyetértéssel és teljesíteni fogja a magyar nemzet szellemének rokonszenvéből, támogatásától kísérve. Ebben a tekintetben valamennyien számítunk ennek az országnak támogatására és én is számítok az én kerületem választó polgáira. (Szünni nem akaró eljenzés és taps.)

A miniszter még az est folyamán visszautazott Iglófüredre. Ezek után csak az a kérdés, hogy mit is mondott Günther? Mert ezt igazán nehéz megállapítani.

Horvát tanácskozások.

A horvát-szerb koalíció választó bizottságának legutóbbi gyűlése alkalmával megbeszölték a helyzetet és a koalíció által követendő magatartást. Minden eshetőségre nézve megtörtént a megállapodás. A szerbek és horvátok között egyelőre még teljes az egyetértés. Ugyancsak ekkor állapodtak meg abban is, hogy a koalíció milyen jelszóval folytatja a küzdelmet. A fő jelszó az, hogy a koalíció semmi esetre nem egyezhetik meg. Hogy a koalíció Budapesten milyen magatartást fog tanusítani, arra nézve végleges határozat még nem történt és így nem felel meg a valóságnak az, mintha a horvátok föltétlenül obstrukcióra készülnének. A fő törekvés az marad, hogy a Magyarország és Horvát ország közti viszony egészségesebb alapokra fektetessék.

Minisztertanács.

A nyári szünetek után a jövő héten Budapesten tartják az első minisztertanácsot. E tanácskozáson azon tárgyalásokról lesz szó, melyek szeptember 10-én Bécsben az osztrák miniszterekkel a *kiegyezés végleges megkötése tárgyában* megindulnak. A miniszterek az eddigi dispoziciók szerint 9-én mennek Bécsbe, ahol valószínűleg 3—4 napig fognak tartózkodni. Biztosra vehető, hogy a miniszterek ezuttal megállapodnak a kiegyezés végleges szövegezésében, mely a parlament őszi ülészakájában okvetlenül mind a két parlament elé kerül.

A pénzpiac helyzete.

A pénzpiac helyzetéről ma egy budapesti könyvnyomtatásban, valószínűleg a kormány által sugalmazott cikk jelent meg:

A budapesti pénzpiac helyzete, melyről a külföldön hamis hírek terjedtek el, *egyáltalán nem volt válságos.* Az a pénzszűke, melylyel majdnem minden nagy metropolis küzdött, Budapesten is érezhető volt, de a helyzet máris lényegesen javult, annyira, hogy szeptember első felében *némi pénzbőség fog mutatkozni.* Az osztrák-magyar bank a pénzpiac rendelkezésére bocsátotta eszközeit. Az utolsó két napon körülbelül *harminc milliót* tett ki a benyújtott váltók összege. Ugy Ausztriában, mint Magyarországon a bank fiókjai óriási összegű váltókat helyeztek el, ami mindenütt teljesen simán ment.

Siófokon lövöldöznek.**A kizárt játékosok boszuja.****„Kifosztani tudtok!”**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

A Balaton-menti Abbáziában, Siófokon tegnap éjjel percekre megakadt a *jeu* a kaszinónak nevezett játéktérben. A finom és gazdag urak meg hölgyek szórakozását megzavarta egy csunya botrány, amelyet a kaszinóból kizárt játékosok rendeztek és amelynél nemcsak néhány arculütések csattantak, hanem revolverlövések is eldördültek. A botrányról, amelynek bírói és lovagias folytatása lesz, az alábbi távirati tudósítás számol be:

A siófoki kaszinó földszinti termében tegnap a késő éjjeli órákban nagy társaság volt együtt. Többnyire hölgyek ülték körül a nagyszalt, amelynél természetesen a nemes játékszenvedélynek hódoltak. Egyszerre kívülről durva hangok, trágár szidalmakat kiáltottak be a terembe. A nők sikoltoztak, a férfiak felugráltak helyeikről és általános volt az izgalom, amely még fokozódott, amikor revolverből az ablakon át belöttek a játéktérbe.

Ekkor néhány férfi kirohant az utcára, ahol javában folyt a verekedés, két uriember között. Ebbe most már belevegyültek a teremből jött játékosok is. A földühödött emberek — férfiak és nők egyaránt — egymásnak estek és ismeretlenül *agya-főbe püfföltek egymást.* Hamarosan nagy csődület támadt a verekedés körül, amelynek csak a csendőrök megjelenése vetett véget.

A csendőrök jegyzőkönyvet vettek föl az esetről, amelynek két első szereplője *Vjhelyi Kálmán* hódmezővásárhelyi milliomos és *Auspitz Vilmos* budapesti magántisztviselő. Mindketten előadták, hogy becsipve érkeztek a kaszinó elé,

amelybe beakartak menni. A porfés azonban nem bocsátotta be őket, mire dörömbölni, majd szitkozódni kezdtek.

— *Kifosztani tudtok bennünket, gazság, rablók, fosztogatók!*

E szavakat és talán még erősebbeket kiáltottak a terembe, de egyikük sem lőt. be, hanem ellenkezőleg. a kaszinóból löttek ki rájuk.

Ma különben kiderült, hogy a tegnapielőtti siófoki krónika is följegyzett egy botrányt, habár kisebb keretűt, amelynél elmaradt a lövöldözés. Tegnapielőtt egy *Kiss Dezső* nevű urat a *játéktérben arculütöttek*, de az esetnek nem lettek komolyabb következményei, mert *Kiss* kibékült azzal a férfival, aki őt arcul legyintette.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* *Sztojka Annuska*, az Országos zeneakadémia opera-iskolájának nagytehetségű növendéke holnap, vasárnap délelőtt fél tizenkét órakor a minorita templomban *Müttermüller Jósef* zeneakadémiái igazgató orgonakísérete mellett mise közben egyházi énekeket ad elő.

A szerelem halottja.

Jakabffy Gyulát Kupára szállították.

A táncosnők elutaztak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

A tragikus véget ért *Jakabffy Gyula* holttestét már elszállították Kupára, hogy a „be csületes elődök” hamvai körében öök álmát aludja. Az aradi apai háznál való egyszerű ravatalozást ma délután 6 órakor a koporsó ledímozása követte és a szomorú hivatalos aktus után az esti vonattal Kupára a *Jakabffy-család* sirboltjába vitették. A szerelem halottjának koporsójával együtt elszállították a családnak és az elhunyt barátainak koszorúit és azt a névtelen, *nyugodjék békében* fölírást, amelyet a dráma hősnője, *Mezei Ilona* táncosnő küldött öngyilkos udvarlójának ravatalára Holnap délelőtt megszólal Kupán a lélekharang, a rokonok meg a jó barátok néhány könyvetnek ejten és *Jakabffy Gyula* joghallgatót a lelkész ájtatos imája után átadják az anyaföldnek. Zaklatott ifju lelke odalenn megtalálja azt a nyugalmat, amelyet idefönn a végzet megragadott tőle.

Mielőtt a gyilkos *Browning* revolver tegnap a szállóban eldördült, a megkezdett játék egész sora játszódott le az *Andrássy-téri* másodrangú szállóban. A hálálra szánt ifju ott könyörgött és kuporodott a táncosnők ajtaja előtt s egyre kérte imádott ideálját:

— Eressz be *Loncsi*, nem bánlak, bocsánatot akarok kérni, amiért szerelmemmel üldöztelek.

A táncosnők azonban tudták, hogy töltött revolver van az ifjunál és ezért csak a zárt ajtón át válaszoltak rimánkodására. Maguk kérték és a szobaasszonnyal üzentették, hogy ne tegyen kárt magában, ne csináljon bolondságot. A figyelmeztetésnek nem volt fogantatja. Miközben a lányok ágyaikban heverésztek, *Jakabffy Gyula* a párnákba temetkezve elsütötte a fegyvert.

Az ifjuról csak ma derült ki, hogy *már egy héttel ezelőtt is öngyilkossá akart lenni.* Akkor egy aradi huszárhadnagy elvette tőle a revolvert és bármennyire is rimánkodott *Jakabffy* a fegyverért a huszártiszt nem adta vissza.

A két *Mezei-nővér* ma este Budapestre utazott, ahol már holnap a Nemzetközi mulatóban föllépnek. *Loncsi* tehát már holnap ismét táncolva robotol, hogy tisztességesen megkeresse a kenyerét, míg bohókás udvarlója, a *Gyuszi*, a kupai sirboltban porlad.

HIREK.**A bakdirektor szerelme.**

Arad, augusztus 31.

Ugy látszik, hogy a romantikának is kezd már befellezni. A szerelmi regényeket most már ritkán fejezik be öngyilkossággal. A szerelmesek sokkal praktikusabbak s a regény befejező részét holmi ki nem fizezett számlával helyettesítik. Erre szolgál példa gyanánt az alábbi eset:

Körülbelül egy hónappal ezelőtt egy debreceni bankigazgatónak kellemetlen bécsi vendége érkezett, *Kundena Antónia* nevelőnő személyében. A nevelőnő valami gyöngéd viszonyra hivatkozott, melynek hősei ök ketten lettek volna, majd pedig előadta, hogy a viszony után vagy három negyed év muiva egy kis pólyás jószág is jelentkezett. Mindez ket pedig csak azért adta tudomásul a bankdirektor urnak, hogy a gyermek nevelési költségeit szavazza meg neki.

Az igazgató nem tudott visszaemlékezni, hogy valaha látta volna a leányt. Majd sóhajtva jelentette ki:

— Bárcsak én lettem volna, akit a szívével megajándékozott, de sajnos, nem én voltam, én kegyedet most látom először.

A lány azonban nem tágitott. Bizonyított, sirt, könyörgött és újra sirt, de az igazgató nem volt képes a kisasszonyra visszaemlékezni.

Erre *Kundena Antónia* fenyegetőzni kezdett vitriolos boszuval. A megfenyegetett uriember azonnal felment a rendőrségre s előadta az ügyet. A leány is felment a rendőrségre, s ő is előadta a maga ügyét. Itt tudomására adták, ha le nem tesz vitriolos terveiről, ki fogják utasítani a városból.

Kundena Antónia azonban nem esett kétségbe. Elszegődött egy debreceni uriházhoz, bejelentette magát és most már, mint debreceni lakos, kellő biztonságban érezvén magát, újra beállított az ostromolt lakására, a hol heves jelenetet rögtönzött.

Az igazgató erre tegnap felment a rendőrségre, ahol zsarolás és életveszélyes fenyegetés miatt feljelentette *Kundena Antóniát*.

— Személyi hír. *Halász Ferenc* közoktatásügyi miniszteriumbeli miniszteri tanácsos holnap érkezik Aradra. Itt tartózkodása alatt *Halász Ferenc* meglekintli a hat állami elemi iskola telkeit.

— *Wekerle* adóreformot készít. *Budapest-ről* táviratozzák: Egy estilap értesítése szerint *Wekerle Sándor* miniszterelnök elkészítette az adóreform tervezetét, amelynek több példányát már elküldte a kabinet egyes tagjainak. Az új adótervezetet egy szeptember első felében tartandó minisztertanács fogják tárgyalni.

— *Aradi tanítók eskütétele.* Az új közoktatásügyi törvény értelmében az összes tanítóknak új hivatali esküt kell letenniük. Az ünnepélyes aktus holnap délelőtt történik meg a városháza emeleti tanácstermében, amely alkalommal negyven *aradi* tanító teszi le az új törvény értelmében a hivatali esküt. Az eskütételnél a várost *Varjassy Lajos* polgármester képviseli, jelen lesz továbbá *Varjassy Árpád* tanfelügyelő is. Az *eleki* tanítók, számszerint tizennégyen,

ma délelőtt tették le a hivatali esküt a tanfelügyelőség hivatalos helyiségében *Láng Mihály* tanítóképző intézeti igazgató kezébe.

— **Gapon Abbáziában él.** *Fiumé*-ből táviratozzák: Néhány abbáziai fürdővendég egész határozottan azt a hírt terjeszti, hogy a holtnak vélt orosz forradalmár, *Gapon lelkész Abbáziában tartózkodik*. Állítólag egy szerény penzióban él a bátyjával együtt és egy öreg orosz ujságíró ismerte föl a forradalmárt, aki csak esténként hagyja el penzióját. Gapon hír szerint Svájból jött Abbáziába.

— **A marostordai állapotok.** Marosvásárhelyről táviratozzák: A vármegye hivatalos lapja ma közli a *Balla és Jeney* aljegyzők felfüggesztésére vonatkozó leiratot. A határozat indoklása szerint Jeney többszöri hivatali engedélenség, Balla pedig egy hónapban 12 napi kétszeresen felszámított és fölvert utszámok miatt függesztettek fel. A kedélyek fel vannak korbácsolva. *Erődsdi* főjegyző felfüggesztését eddig nem lehetett végrehajtani, mert nincs, aki helyettesítse.

— **A Westinghouse-gyár az ősszel épül.** A *Westinghouse*-gyár havrei központja ma megkereste *Varjassy* Lajos polgármestert, hogy az Aradon létesítendő autómobilgyár részére közgyűlési határozattal átengedett ingyentelek helyszini rajzát küldje meg. A gyár központi igazgatósága ugyanis tanulmányozni akarja a telek helyszini rajzát, mert már az ősszel megkezdik az építkezési munkálatokat. *Varjassy* polgármester a közeli napokban küldi meg a *Westinghouse*-gyár igazgatóságának a kért helyszini rajzokat.

— **Megdrágul a trafik.** A dohányjövedéki igazgatóságok képviselői már régebben tárgyalnak a pénzügyminiszterium megbízottjaival és ezeknek a tárgyalásoknak az lesz az eredménye, hogy a dohány, szivar és cigaretta árát fölemelik. A mezőgazdasági munkások béremelésével ugyanis a dohánytermékek előállítása is megdrágult s ennek a drágulásnak természetesen a dohány drágulása lesz a következménye.

— **Az autómobil-közlekedés.** A városi gépezemekről szóló szabályrendelet bevezető része, mint már megírtuk, azt tartalmazza, hogy a szabályzatban megjelölt irányelvek szerint fogják a jövőben az összes városi üzemet kezelni. A vízművekről szóló üzemszabályzatot a törvényhatósági bizottság már elfogadta. Most még az autómobil-közlekedésről szóló szabályrendelet vár a közgyűlés jóváhagyására. A mérnöki hivatal a szabályrendelet elkészítését a napokban fejezte be s így már a szakbizottság elé kerülhetett. *Varjassy* Lajos polgármester ma délután öt órára hívta össze a közlekedésügyi bizottságot, amely a szabályrendeletet több kisebb fontossággal bíró módosítás után elfogadta. Most még a jogügyi bizottság a szabályrendelettel fog foglalkozni, azután a szeptember havi közgyűlés elé kerül.

— **A szőlősgazdák alapszabályai.** Az Arad-hegylajai szőlősgazdák egyesületének módosított alapszabályait a városi tanács jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez. A belügyminiszter leiratot intézett a városhoz s ebben arról értesíti, hogy az alapszabályokat nem hagyta még jóvá, hanem véleményezés végett leküldötte *Aradvármegye* alispánjához, mert az egyesület hatásköre inkább a vármegyére terjed.

— **Halálozás.** *Bodnár* József államvasuti nyugalmazott főkalauz ma hajnalban 70 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat családja és kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés

holnap, vasárnap délután három órakor lesz a *Demeter*-utca 103. b. számú házból.

— **A figyelmes gyermek.** Az elmúlt iskolaév végén történt egy pesti elemi iskolában. A tanfelügyelő ur részt vett egy órán. Végighallgatta a kis diákokat, aztán ő maga személyesen is méltóztatott néhány kérdést intézni hozzájuk. Végül így szólt:

— Nagy baj, hogy a gyerekek értelmetlenül beszélnek.

Azzal a gyerekekhez fordult:

— Nem beszéltek elég értelmesen. Nem lehet megérteni benneteket. Folyton motyogtok, ahelyett, hogy tisztán ejtenétek ki a s avakat. Figyeljétek jól ide. Nézzetek a számra. Az első mássalhangzót jó erősen kell mondani. Így . . . t-t-tábla . . . ttítányér ttttakaró . . . ttttitanító nos, mit látsz fiam, ha a számra nézel?

A fiu ragyogó arccal felel:

— Kis köpések repülnek a levegőbe.

— **Összedőlt templom.** Milanóból táviratozzák: A *Lago Maggiore* mellett fekvő *Poca* városban a 70 év előtt egy millió líra költséggel létesült *szent kereszt templom* bedőlt. A romok eltakarításán katonaság fáradozik. Attól tartanak, hogy a romok több idegent, akiket a katasztrófa előtt a templom közelében láttak, maguk alá temettek.

— **Eljegyzés.** *Erbeszkern* Béla tekintélyes aradi fűszerkereskedő holnap tartja eljegyzését *Bittner* Gizikével. *Bittner* József városi fogyasztási ellenőr bájos leányával.

— **Fiatal szélhámos.** A napokban *Reiner* Ede aradi óráshoz beállított egy 11 évesnek látszó fiu s arra kérte *Reinert*, hogy *Kerényi* mozdonyvezető kilométer jelző készülékét, amely javítás céljából volt az óránál, adja át neki. Miután a fiu azt mondotta, hogy őt *Kerényi* küldte az óraműért, s pontosan le is írta a készüléket, az órás 3 korona javítási díj ellenében átadta neki a kilométer jelzőt. Másnap azonban megjelent a mozdonyvezető, s követelte az óráját. Ekkor kiderült a csalás, s *Reiner* azonnali megtette a feljelentést a fiatal bűnös ellen, akit most erőlyesen nyomoz a rendőrség.

— **Kardos pörli Lueger lapját!** A belényesi választás hullámgyűrűi még most sem simultak el teljesen. *Kardos* Árpádnak, *Lukácsiu* bukott ellenfelének, úgy látszik, még utóférdalmakat kell végigszenvednie. Nem csak itthon bántják szegényt, hanem a határokon túl is szemrehányásokkal illetik olyanok, akiknek igazán semmi közük sem *Belényes*hez, sem *Kardos*hoz, sem *Lukácsiu*hoz. *Lueger* lapja, a *Deutsche Zeitung* most azzal vádolja meg *Kardos* Árpádot, hogy *húszezer* koronát adott a belényesi pártelnököknek, *ötezer* koronát a mellette dolgozó képviselőknek és sok-sok pénzt a korteseknek. Mindebből a töméntelen pénzből, a német lap szerint, az istenadta nép mindössze *ötezer* koronát kapott a kezébe s mert ennyire ingyen nem volt hajlandó *Kardosra* szavazni, tehát magválasztotta *Lukácsiu*t. A bécsi vádaskodás ellen *Kardos* Árpád ma a következő nyilatkozatot adta ki:

A *Deutsche Zeitung* című bécsi lap állítólag *Belényes*en járt tudósítója a belényesi képviselőválasztásból kifolyólag ellenem, valamint a támogatásomra jelen volt országgyűlési képviselők ellen irt jellemtelen gyanúsításokat közöl. Kijelentem, hogy a közlemény minden szava *aljas hazugság és rágalom* és egyben megindítottam a sajtópert egy a megnevezett bécsi szennylap ellen, valamint megtettem a legszigorubb megtorló intézkedéseket a cikk írója ellen is.

Kardos Árpád.

Ilyenformán a belényesi választás érdekesebb fele most kezdődik. Petíció is lesz, pör is lesz, tehát skandalum elég lesz, csak éppen magyar képviselője nem lesz a belényesi kerületnek . . .

— **Lübeck Herman jubilál.** *Lübeck* Herman, az ismert aradi pincér hétfőn ünnepli meg negyvenedik évfordulóját annak, hogy a pincér-pályára lépett. Ez alkalommal pályatársai a jubiláns tiszteletére lakomát rendeznek. *Lübeck* Hermant, akinek nevét országszerte ismerik, már eddig is számos gratuláló levelet kapott. Elismerő leveleket írtak a jubilánsnak többek között *Littke*, *Luis Francois* és *Törley* pezsgőgyárosok.

— **Ismét vasuti katasztrófa.** *Danville*-ből táviratozzák: A *Charlestown*—*matlovni* vasuton, *Charlestown* mellett, két személyvonat összeütközött egymással. Tizenhárom ember meghalt, igen sokan megsebesültek.

— **Tűz az állomáson.** Ma délelőtt az a remhir járta be a várost, hogy a vasuti állomáson tűz ütött ki. Az elterjedt hírből mindössze annyi volt igaz, hogy az államvasutaknak a *Kurticsi*-utnál levő deszkakerítése egy mozdony szikrájától kigyuladt. A tüzet az állomás munkásai hamarosan eloltották s így a kivonult tűzoltóságnak már nem is akadt dolga.

— **Megőrült uri leány.** Ma hajnalban a budapesti *Nagykorona* utcában a hajnalban kelő és munkájuk után járó emberek nagy feltűnéssel vették észre, hogy egy szép magas leány egy patyolat szál ingben jár föl és alá és folyton monologizál:

— Soha, soha vissza nem megyek az első szerelmemhez. Oh, bárcsak meg sem ismertem volna a hitvány gazembert.

— Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!

— Ki mint vet, úgy arat.

Ilyen és hasonló összefüggéstelen mondatokat zavart össze-vissza a fiatal leány, amikor észrevette őt egy cirkáló rendőr és egy szál ingben a *Zrinyi*-utcai főkapitányságra kísérte. Itt kiderült, hogy a leányt *Kuhn* Rozáliának hívják. Igen jó család gyermeke, akinek meghibbant az agyveleje. Huszonhárom esztendő. A *Nagykorona*-utcába a közeli *Erzsébet-térről* jött le, a tizenkilences házból, ahol szülei laknak. A rendőrségen szintén összefüggéstelenül nyilatkozott. A szerencsétlen leányt beviszik a *Lipótmezőre*.

— **Elítélt aradi munkások.** Nemrégiben az aradi szervezett munkások tüntető sétát rendeztek, amely alkalommal a rendőrség 23 munkást előállított. A kihágási bíróság 10 korona pénzbírságra ítélte a munkásokat, akik az ítélet ellen a tanácshoz felebbeztek. A tanács mai ülésén az elsőfoku ítéletet jóváhagyta.

— **Iparostanoncok jutalmazása.** A *Neuman Testvérek*-cég annak idején, amikor a cég egyik tagja, *Neuman* Ede elhunyt, az ő emlékeztére 20 000 koronás alapítványt tett azzal, hogy ennek kamatait minden év augusztus hó 31-ikén a cég által megjelölt olyan egyének között, akik vagy a gyárban szerencsétlenül jártak, vagy segélyre szorult szegények között továbbá jó magaviseletű, szakmájukban jó előmenetelt tanusított iparostanoncok között osszák szét. *Varjassy* Lajos polgármester ma délelőtt osztotta ki a jutalmakat. A megjutalmazott iparostanoncok, akik fejenként 95 kor. 6 fillért kaptak, ezek: *Dázsai Kálmán*, *Fadgyas József*, *Bánfi* Árpád, *Pápai István* és *Kunfi Ignác*. A gyárban szerencsétlenül jártak és segélyre szoruló szegények fejenként 79 korona 22 fillért kaptak.

— **Egy tanár tragédiája.** *Pozsony*-ből táviratozzák: *Stockinger* László dr. sárvári gimnáziumi tanárt a napokban idegbajának gyógyítása végett a *pozsonyi* állami kórház elmebeteg osztályára ezáltalították. Ma reggel, mikor a kertben sétált, egy őrfizetlen pillanatban fellopódzott a pavillon első emeletére, s annak egyik

ablakából az udvarra dobta magát. A szerencsétlen ember *szörnyet halt*.

— **Megszűnt politikai napilap.** A kolozsvári *Erdélyi Hírlap*, mely *Pósta Béla* és *Gyalui Farkas* kitűnő és szakavatott szerkesztésében jelelt meg, a mai napon megszűnt. A lap tízenegy hónapi fennállása alatt nagy hívatossággal védelmezte az erdélyi magyarság ügyét a nemzetiségekkel szemben, s így megszűnése úgy zsurnalisztikai, mint nemzeti szempontból veszteséget jelent.

— **Baleset egy aradi gyárban.** Ma reggel nyolc órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy a *Czeiler és Szathmáry* féle gyárban egy *Haász József* nevű munkás szerencsétlenül járt *Kovács Antal* rendőradnagy, *Prohászka László dr.* kerületi orvos és *Tenczlinger Károly*, a mérnöki hivatal megbízottja kimentek a helyszínére. A hatóság emberei megállapították, hogy Haász egy körfűrésznél dolgozott s a fűrészbe egy lécs megakadt. A munkás el akarta a fadarabot távolítani, ez kipattant a fűrészből és úgy mellbe ütötte a munkást, hogy *eszméletlenül* terült el a földön. Haász lakására szállították. Sérülése könnyebb természetű.

— **A tüdővész elleni szövetség támogatása.** A belügyminiszter nemrégiben leiratot intézett a városhoz s ebben felhívta, hogy a délvidéki tüdővész elleni szövetséget működésében támogassa és a különböző társadalmi osztályokra buzditólag hasson. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy az ügyet kiadja az egészségügyi bizottságnak.

— **Meggyilkolt levélhordó.** *Lippá* ról jelentik: Bogdarigós községben az éjjel mulatság közben összeveszett egy társaság. A veszekedés verekedéssé fajult, melynek folyamán a községi rendőr fejszével úgy vágta fejbe a községi levélhordót, hogy holtan rogyott össze. A tettest letartóztatták.

— **Jegyzőválasztás.** *Borosjenő*ről jelentik tudósítónk: *Barakony* község képviselőtestülete *Boros Géza* borosjenői szolgabíró elnöklété alatt tartott ülésén választotta meg a község jegyzőjét. A képviselőtestület nagy többséggel *Markucz József* apateleki segédjegyzőt választotta meg jegyzővé.

— **Száz éves jegyespár.** *Newyorkból* egy száz éves jegyespár esküvőjéről jön hír. A ritka esküvő Tennessee-államban, *Nashville* ben folyt le, a völgegy a százegy éves *John Burden*, a menyasszony pedig a száz éves *Mac Guire Róza* volt. A jegyesek nyolcvan évvel ezelőt szerettek bele egymásba, de sok mindenféle akadály miatt mindeztől nem lehetett egy pár belőlük. *Burden* azt mondta, hogy hosszú életének az a titka, hogy ő mindig meg volt elégedve a sorsával. Tizenhét éves korától kezdve állandóan dohányzott, egész életében jóízűen itta a sört, néha töbcet is a kelleténél. Reméli, ugymond, hogy még jó néhány esztendőt fog eltölteni boldogan a feleségével.

— **A kapitány ur tévedése.** Esztergom, az érseki városos most a rendőrségen mulat, mivel ez a nemes hatóság minden élclapi képzelmet felülmúló, pompás baklövést követett el. Az eset kezdete az, hogy három bérkocsis vasárnap délután a legforgalmasabb útvonalon versenytfutást rendezett s ha az elaggott gebék nem is repültek a szelek szárnyain, ám legalább is szabályellenes gyorsaságu ügetéssel törtettek a cél felé. A posztra állított rendőr felírta ennek következtében a neveket, s a három tattersali vágtyól égő kocsist beidéztek, hadd bünhődjenek sovány Rárók közveszélyes száguldasáért. A kapitány ur roppant szigorú volt, villámolt a szeme a haragtól s végül dörgő hangon kihirdette a végzést: a vádlottak elítéltek az 1874. évi XII. törvény cikk 120. paragrafusa alapján.

— Ez a törvény cikk keményen tiltja a sebes

hajtást — tette hozzá vészjóslóan — s különösen a 120. paragrafus ir elő súlyos büntetéseket, minél fogva egyenként 100 - 100 koronát fognak fizetni.

Az ítéletet írásban is kiadták, s a vádlottak utána nézettek, hogy hát miként is hangzik részletesen az a borzalmas XII. törvény cikk. Nekidültek, kíváncsian olvasni kezdték, s ekkor kiderült, hogy e szörnyűnek híresztelt paragrafustömeg voltaképpen szelid s jámbor, mondhatni vizes ártatlanságu törvénybeiktatása a Svéd- és Norvégországgal kötött kereskedelmi s hajózási szerződésnek. Nincs is 120 paragrafusa, hanem csak 11 cikkelye. Ezt a skandináv cikket huzta rá a derék kapitány a sebes hajtóra, valószínűleg nem lévén jártas a mesterségében. Födolog a szám, a római s az arabs — gondolhatta magában, — ha illik, ha nem illik. A kocsisok persze az esz ergomi lapok révén gondoskodtak, hogy a dolog minél szélesebbkörű nyilvánosságra jusson s így most a város jóízűen kacag a kapitány uron.

— **Az aradi új segédtanfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelővé kinevezett *Faragó János* helyére az aradi tanfelügyelőséghez *Láng Mihály dr.*-t nevezte ki segédtanfelügyelővé. Az új segédtanfelügyelő *Láng Mihály* aradi tanítóképző intézeti igazgató fia: eddig az abauj tornamegyei tanfelügyelőségénél működött, mint tollnok. Pályájára jogi és tanítói képesítéssel lépett s e kettős kvalifikáció mellett jeles tehetség és ambíció biztatják karrierjén szép jövővel.

— **Fráter Lóránt az angol királynál.** *Marienbad* ból táviratozzák: *Edvárd* királyon kívül a fürdőhelynek legnevezetesebb vendége *Fráter Lóránt* huszárszázados. Az angol király társaságában *Marienbad*ban időző angol főurak igen szívesen időznek a társaságában és a *Nákó Sándor* gróf fiumei kormányzó által tegnap adott ebéden és vacsorán el voltak ragadtatva *Fráter* játékától. *Nákó* gróf ma vendége volt az angol királynak és ezen az ebéden *Fráter* az angol királyt is gyönyörködtette hegedűjátékával és énekével.

— **Az ottavai katasztrófa.** Londonból táviratozzák: Az ottavai, a *San Lorenzo* folyó fölött épülőfélben lévő hid összeomlásáról a következőket jelentik:

Ugylátszik, hogy a lehorgonyozás a hid déli részén, miközben a munkálatokat végezték, megtárgult és mialatt három kövevel súlyosan megterhelt kocsis a hid szabad vége felé haladt, engedett. A még nem kész ivnek nagy része a vízbe zuhant. A beomlás idején a hidon lévő munkások legnagyobb része — számuk mintegy kilencven lehetett — vízbe esett és 84 közülük meghalt. A legutolsó jelentések szerint eddig 21 holttestet huztak ki. Nyolc embert megmentettek.

— **A sakk-verseny áldozata.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Abonyi József dr.* dugdag fővárosi fogorvos fiát, aki a székesfehérvári sakkversenyen a második díjat nyerte, a sakkverseny izgalmi annyira megviselték, hogy mikor tegnap hazaérkezett és atyját megölelte, rángatózni kezdett, majd pedig toporzékkolt. Az előhívott orvosok csillapító szereket adtak a fiatalembernek, akit egy fővárosi szanatóriumba szállítottak. Tegnap a csillapító szerek hatása következtében eszméletlenül feküdt, majd ismét kitért rajta az idegroham. A fiatal *Abonyi* zseniális fiatalember, aki 16 éves korában tette le az érettségi vizsgálatot. Már gyermekkorában is nagy előszeretettel viseltetett a sakk iránt, amely idegzetét tönkretette.

— **Elítélt aradi kofaasszony.** A legutóbbi piacvizsgálat alkalmával arendőrség megállapította, hogy *Lakatos Andrásné* aradi kofaasszony a piacon lefőlözött tejet jelzés nélkül árusít. A kihágási bíróság *Lakatosnét* 20 korona pénzbírságra ítélte. A kofaasszony az ítéletben megnyugodott.

— **Az iskolaidény** alkalmával felhívjuk a közönség figyelmét *Kerpel Izsó* helybeli jóhirű könyvkereskedő üzletére. E cég különös gondnal szerelte fel üzletét, az idej iskolaidényre. Használt, de tiszta állapotú iskolakönyvek is kaphatók itt, még pedig félárban. Fentnevezett cég évek hosszu során át szolid üzletelveivel méltán szolgált rá teljes mértékben a közönség bizalmára

— **Megbízható gyógykeze** és. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvásban, gyomorgöröskében és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitz-por“ használata által rövid idő mulva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító által *Bécs*, *I. Tuchlauben 9.* Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ógyári jelvényével és aláírásával.

— **Rovarpor.** bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek és Weisz* nál. 20

MULATSÁGOK

— **Az ujaradi tüzoltóünnep.** Folyó évi szeptember hó 8-án az Ujarad-zsigmondházai önkéntes tüzoltó-egylet 30 éves fennállását és a 30 év óta működő tagok szolgálati éremmel való kitüntetését ünnepli. Sorrend: Reggel 7-9 óráig a vendégek fogadása (Szőlő szállodában). 10 órakor ünnepi mise, felvonulás az egyleti helyiségből. Fél 12 órakor diszkozyülés és az érme kiosztása az egyleti helyiségben. 1 órakor társas-ebéd, a *Martini-féle* sörcsarnokban. 4. órakor bangverseny az aradi vaggongyári zenekar közreműködésével, a *Martini-féle* sörcsarnokban. 8 órakor táncestély a *Martini-féle* sörcsarnokban.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A megyei kolt király páncélkocsijai. A bécsi bíróság tegnap tárgyalta *Schweikert* Ágoston bicsai kocsigyáros *Natalia* ex-királyné elleni pörét. A kocsigyáros ugyanis 1899. év nyarán levelet kapott *Sándor* szerb király udvarmesterétől, hogy a lehető legrövidebb időn belül szállítson a király számára három páncél kocsit. *Sándor* már akkor félt a merénylettől és így akart védekezni ellene. Időközben azonban megtörtént a tragikus eset és megölték a szerencsétlen királyt. *Schweikert* kocsigyáros ekkor *Natalia* ex-királynét pörölte, mint *Sándor* király általános örökösét. A tegnapi tárgyaláson *Morgenstern* védő kijelentette, hogy a kocsikat nem kellett a királynőnek átvennie, mert későn szállították azokat. A panaszos gyáros védője ezzel szemben *belgrádi tanukkal* igazolta, hogy a kocsik rendelkezésénél nem állapítottak meg fix határidőt, hanem csak azt, hogy lehető rövid időn belül szállítsák. Gyorsabban nem is lehetett volna a kocsikat elkészíteni. A bíróság hosszas tanácskozás után elutasította a gyárost keresetével, mert nem vételről, hanem szerződésről szól a megrendelés.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktűzsdé.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 31.

Amerika 1% magasabb. Elkelt 15,000 métermaza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Az áruk 50 kilónként számítva:

	Déli sziar	6 órai zárlat
Buza októberre	11.47—11.48	11.49—11.50
Zab októberre	8.18—8.19	8.16—8.17
Ross októberre	9.79—9.80	9.79—9.80
Tengeri 1908 májusra	6.90 6.91	6.91—6.92

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	637.50
Magyar hitelrészvény	747.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	658.25

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20. szám,
(Fischer Ellz-palota)

Van szerencsém tisztelettel tudatni,
hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek
részére az előirt legújabb kiadá-
sokban, tiszta és kifogástalan
állapotban,

használtan is,

félárban

leggondosabban fertőtlenítve,
kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használha-
tóságáért szavatolok.

Az összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonal-
zók, körzők, festékek, stb. első-
rendű minőségben és nagy válasz-
tékban vannak raktáron. 2104

Az izraelita ünnepekre való

makzók és imakönyvek

üzletemben nagy választékban kaphatók.

Igen jutányos árak,

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását
kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyv-
tára és zenemű-kölcsönző intézete.

Krausz Paulin

könyvkereskedésében

Atzél Péter-utca. (Szinház épület)

Iskola-könyvek

az összes tanintézetek részére.

Tiszta használt könyvek
félárban!

Rajz- és írószerek

elsőrendű minőségben,
olcsó árban.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

könyvkereskedése. 2087

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen meg-
szüntetve nincsenek, mindazonáltal igen
tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszesz Pirszén

és Porosz Dió-Pirszénben

Segjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos,
jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüze-
lést. Számos előnyök s jelentékenyen
olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a
miniszteri és főkapitányi rendeletnek meg-
felelően **plombázott zsá-
kokban** eszközöljük. 108

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 189. sz.

+ Soványság +

szép, teljes te-formát kap világhírű erőporunk által.
Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901,
Berlin 1903. 6-8 hét alatt 30 font hizás. Az Aral-
matlanságról kezesesség. Orvosilag ajánlva Szilgusán
realis — nem szőlőhalmosság. Számos készítményt. Egy
doboz használati utasítással 2 kor. 75 fill. Posta-
utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Niglanikus
Intézet. 1851

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königsplatz-utca 78.

Budapesten kapható Török J. gyógytárban Király-u. 2.

Somatose

(huskivonat)

a legkitünőbb

emésztő- és erősítő-szer

mindenkinek, ki emésztési zavarokban
szenved, gyenge gyermekeknek, gyomor-
betegeknek, vérszegényeknek, sápkorosok-
nak, idegbetegeknek, stb.

Minden gyógytárban és drogueriában
kapható. 1018 I

Minden utánzás és után-
nyomás büntetéssel jár.
Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAM

a zöld apaca védjeggyel. főv. védve.
Régi hírl. fellémlékeztet. emésztési za-
varok, kólika, katarrhus, mellfájás, iz-
fiatás, különösen kezdődő tüdővész ste-
ellen. 19 kis, vagy 6 dupla veg. vax.
1 nagy apocifale évig, szab. 24-ral 5 kor

THIERRY CENTIFOLIA SÉNŐSE
Általában mint Non plus ultra ismerve
minden régi bármily seb gyulladás sörtes,
gyülés és daganat ellen, megkadyozza
a vérmérgeztést operációkat többnyire te-
jeslegessé teszi. 2 tégegy ára bárm. K 3 39
Sztékuidi készpénzért vagy utánvétellel

THIERRY A. GYÓGYSA. PIREN
Rouffach-Saeverbrunn me. f. n.
Raktár Budapesen Torók J. zsest
Beger Leo és Gy. Logoson Vörtesei L. u. 4

ÓRÁSI! Egyedül valódi, sorvényesen védett balzsamom vételező
rendeléstől s különösen ismételéssától. A büntetőör-
vény 23 és 26 §-ai szerint mindenki, aki nem az én gyógyser-
emből eredő, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apacavéd-
jeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen
kizárólag, büntetőörvényi kíméletlen üldözésnek és 300 K-ig, vagy
1 évig tartó fegyházfogatásnak van kitéve. Ugyancsak a raktár
számba minden kizárólag más nevelő pénzügyesnek megrendelőre, s
kizárólag, melyek csak a kizárólag kizárólagos megrendelőre, s
kizárólag, melyek csak a kizárólag kizárólagos megrendelőre, s
kizárólag, melyek csak a kizárólag kizárólagos megrendelőre, s

Raktárak Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Arpad urak gyógyser-
tárában. 3968

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan.

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Berger-féle kátrány-szappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan.

Berger-féle borax-szappan.

Berger-féle kátrány-szappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan.

Kerestetik

azonnali belépésre
aradi családhoz intelligensebb kisaszony (esetleg német ajku) 3 gyermek mellé. Czim a kiadónévvel.

A Tulipán szappan

Legjobb a világon!

1240 Hatása csodás!

Tulipán szappan
darabja 1 korona.

Rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot, hófehérre varázsolja a bőrt. Gyorsan és biztosan eltávolít redőket, szepőt, májfoltot és bőrtájkát (Mitesser).

Meggyesy Veronka
ARAD, Tökölly-tér 1. szám. Katalin-fürdő-épület. Kristyóry-féle üzlet.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi

ó és peccsenyeborok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palacsokokban kapható.

Winter Adolf

ügyvédnél 525

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye

készít mindennemű arany, ezüst, drágakő és műtővös munkákat.

Régi ékszerek átalakítását,
valamint

minden javításokat

Ugy házi eszközök, valamint diszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tűzi aranyozás és ezüstbőröt jóállás mellett elvállalok.

Stolcz J.

aranyműves 665

Arad, Weitzer János-utca 2.,

Minorita-palota.

Mikor csaldódik a hölgyközönség
legjobban?

AKKOR, ha házaló nők által rendelni fűzőt. Mert legtöbb esetben nem jó. Tessék hozzám fáradni, nálam a legdívatosabb és legkényelmesebb fűzők készülnek.

Kész fűzőket, egyenes tartókat, mell tartókat rendkívül olcsó árban árusítok. Kérem a hölgyközönség teljes bizalmát. 135

Tisztelettel

PILCZ IRMA

fűző készítő

Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.

Az izraelita templom sarkán nagy használt és új butor raktár.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrme és utazóbundákat, továbbá használt háló és ebédítő, valamint konyha-butorkat, Wertheim cas-át, jégzekrényt, lövészátmot, nyergeket, legyvereket, kis és nagy mérleget, bolti állványokat, écska vasat, reket, ólmot és mindenféle fémtárgyat, régiségeket, akár mily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Ezen felsorolt minden egyes tárgy a legjobb kivitelben és a legolcsóbban minden nap megkaphatók.

Kivánatra házhoz, vagy vidékre levélteli meghívásra rögtön megyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem Assalos Sándor-utca, Gratner-féle házban, butor-raktáram Árpád-tér 5. szám, az izraelita templom sarkán.

Tisztelettel

700

Herzfeld Gyula.

Uri szabó!

Fábián Sándor Arad,

az arad-hegyaljai motoros és az aradi és csanádi egyesült vasutak egyenruha szállítója.

Variassy-utca 2. szám.

(Orczy-utca sarok.)

A legnagyobb szakértelemmel készít a legrégebb kortól a jelenig: magyar disz (gála) ruhákat, kép szerint is. mágnások, főispánok, országgy. képviselők és kir. anyakönyvvezetők részére, ugy szintén sportruhákat is.

Mindennemű katonai, pénzügyi, vasuti és intézeti egyenruhákat, polgári ruhákat a legfinomabb angol és francia szövetekből, a legutolsó divat szerint, mérsékelt árak mellett. 400

Kiváló tisztelettel

Fábián Sándor.

Kérem szíves értesítését, hogy gazdag mintagyűjteményemmel mikor tegyem tiszteletemet.

Hattyu-mosóda!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

mosódámban

az általam legújabbban feltalált fényvel gyönyörűen fényezett lőszereket, kézfűzőket és gallérokat tudok tisztítani, amelyek ennek használata által olyanokká lesznek, mintha újak volnának.

Ajánlom tisztító intézetemet, amelyben minden felhőnemű tisztítását, mosását és vasalását mérsékelt árak mellett elvállalok.

Vidéki megrendelések 48 óra alatt elkészülnek és pontosan elküldetnek.

Tisztelettel

Stefán Józsefné

ARAD,

1480

Tökölly-tér, román templom-épület,

a kis posta mellett.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb

Telefon 551.

Pénzkölcsön

Klein József Arad, Radnai-ut 10. szám,

A nagyszebeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő ház és magán ház olcsó és előnyös feltételek mellett eladó, u. m.: Lövész-u. 3/a. em. bérház, Lipót-u. 12/a, Választó-utca 39/a. és Uj-Mikalakán egy új ház 464. számú — Bővebbet a fenti intézet képviselőjénél Aradon, Radnai ut 10. Telefon 551.

A nagyszebeni általános takarékpénztár ad jelzálogkölcsönöket félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 5 1/2 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.
a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 29 K. 60 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 31 K. 08 f.
- B. 5 1/2 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 30 K. 01 f.
b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 35 K. 07 f.

C. 5 3/4 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.

- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 31 K. 84 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 37 K. 47 f.
c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 65 K. 05 f.

D. 6 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.

- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki. 2100

(Azelőtt Graef.)

Egyévi Önkéntességre Előkészítő Tanfolyam Temesvárott.

A téli tanfolyam kezdődik 1907. szeptember 4-én, tart 1908. február hó végéig.

Minden szükséges felvilágosítással szolgál

Dr. Steiner Simon

főreáliskolai tanár, a tanfolyam vezetője.

Címe: Temesvár, reáliskola.

Ezen legrégibb délmagyarországi előkészítő tanfolyam, melyben a tanítást középiskolai tanárok végzik, a tankönyve: főigazgatójának ellenőrzése alatt áll. 2068

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű

nemesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

25610—1907.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Aradváros közpénztárának 1906. évi zárszámadata a mai naptól kezdődő 25 napon át a városház I. emeleti tanácsstermében közszemlére van

kitéve s hogy ezen idő alatt ezen zárszámadás ellen a község kötelekébe tartozó bármely polgár, felebezéssel, vagy észrevétellel élhet.

Arad, 1908. évi augusztus hó 27-én.

A városi tanács.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, teati bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek okzerü bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: Bács, L., Tuchlauben 9. sz. 3971

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bács, L., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerüzeteiben.

csak akkor valódi ha

mind egyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és „A

RUBICS GYULA

fényező és mázó mestor

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Bocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: butorfényezést, vas- és fa-butorokban, régi butorok újra festését bármilyen stílusban, kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, rácszatok, lámpariák, fogások, csillárok és fürdő-kadakat. 1488

Bor eladás.

Cca 200 hektoliter ezévi termésű

fehér bor

Gróf Gyulai István ur murányi uradalmi szőlőjéből

eladó.

Ajánlatok: Uradalmi jószágigazgatóságához intézendők Arad, Forray utca 2a. 2120

4324—1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Spitzer Jakab lippai lakos végrehajthatóknak, Till József aradi lakos végrehajtható elleni 338 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtható ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad-Pernyáya külvárosában fekvő, az aradi 5551. számú tjkvben A. + 1. sor, 2810/b. hrszám alatt felvett felerészben Till József végrehajtható szenvedő, másik felerészben pedig Till Józsefné szül. Kantler Katalin végrehajtható alatt nem álló tulajdonánál bejegyzett Kaszautcai 36. számú ház és udvarra az árverést 2340 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi szeptember hó 17. napján délután 3 órakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra lévő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 234 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1907. évi június hó 4 ik napján.

Aknay,

kir. tszéki bír.

2116

ISKOLAOLTÓNYÓK

FIÚK, GYERMEKEK, LEÁNYKÁNTÉSZÉRE

a legizlésesebb kivitelben, a legolcsóbb árban

NEUMANN M.

CS. ÉS KIR. UDV. SZÁLLITÓNÁL

ARAD. — Szabott árak!

2102